

Návrh novely zákona o DPH: zábezpeka na daň, prísnejšie pravidlá registrácie a reverse-charge pri IT, reklamných a poradenských službách

News Flash

18.8.2026 - Barbora Juhásová | Accace

Zákon o dani z pridanej hodnoty čaká v najbližšom období návrh novely zákona o DPH, ktorý prichádza v dvoch samostatných častiach. Prvá prináša najmä návrat zábezpeky na daň a rozšírenie dôvodov na zrušenie registrácie pre DPH. Druhá rozširuje mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti (reverse charge) na vybrané IT, reklamné a poradenské služby. Tento návrh novely zákona o DPH zhrňame v článku podrobnejšie, keďže legislatívny proces pri oboch častiach ešte nie je uzavretý.

Zábezpeka na daň a rozšírenie dôvodov na zrušenie registrácie

Zmeny z návrhu novely zákona o DPH majú navrhnutú účinnosť postupne: väčšina od **1. apríla 2026**, ktorá sa bude vo finálnom znení (ak prejde) posúvať, samotný mechanizmus zábezpeky na daň a niektoré súvisiace ustanovenia až od **1. januára 2027**.

Upravený postup pri dobrovoľnej registrácii pre daň

Novela navrhuje upraviť postup pri žiadosti o dobrovoľnú registráciu pre daň. Žiadateľ bude musieť k dobrovoľnej žiadosti o registráciu priložiť dokumenty preukazujúce, že je zdaniteľnou osobou. Ak je žiadosť jednoznačne oprávnená, daňový úrad rozhodne o registrácii do 21 dní od jej doručenia. Ak vzniknú pochybnosti o postavení žiadateľa alebo o správnosti, úplnosti či pravdivosti predložených údajov, lehota na rozhodnutie sa predlžuje až na 60 dní – rovnaká 60-dňová lehota bude platiť aj vtedy, ak bude žiadateľovi uložená povinnosť zložiť zábezpeku na daň.

Návrat zábezpeky na daň

Najvýraznejšou navrhovanou zmenou je opätovné zavedenie inštitútu zábezpeky na daň, ktorý zákon o DPH obsahoval v minulosti a neskôr bol zrušený. Ide o nástroj na ochranu štátneho rozpočtu pred rizikom, že platiteľ v budúcnosti nezaplatí daň.

Zábezpeku by mohol daňový úrad požadovať od žiadateľov o registráciu pre daň (dobrovoľnú aj povinnú, tuzemské aj zahraničné osoby) podľa § 4, § 4b a § 5 ods. 3, od žiadateľov o registráciu podľa § 7 a § 7a a tiež od osôb, ktoré sú platiteľom alebo registrovanou osobou už dnes – tu však len počas prvých 12 mesiacov od vzniku registrácie.

Podmienkou uloženia zábezpeky je „odôvodnená pochybnosť“, že daná osoba v budúcnosti nezaplatí DPH. Návrh taxatívne vymenúva situácie, ktoré takúto pochybnosť zakladajú – napríklad existujúce daňové nedoplatky vo výške 5 000 eur a viac (aj v spoločnostiach, kde je alebo bola posudzovaná osoba konateľom či spoločníkom), v minulosti zrušenú registráciu pre DPH, vydané rozhodnutie o vylúčení, alebo ukončenú daňovú kontrolu pre zánik nároku na nadmerný odpočet.

Výška zábezpeky sa pohybuje od **5 000 eur do 500 000 eur** podľa miery rizika. Zložiť ju treba do 20 dní od doručenia rozhodnutia, buď bezhotovostným prevodom, alebo bankovou zárukou. Dôsledky nezloženia (alebo zloženia len časti) zábezpeky sú rôzne: pri žiadosti o dobrovoľnú registráciu vedú k zamietnutiu žiadosti, pri povinnej registrácii alebo u už registrovaných osôb sa nezaplatená zábezpeka vymáha. Ak sa zábezpeka nepoužije na úhradu nedoplatku do 12 mesiacov od jej zloženia, daňový úrad ju vráti – bez nároku na úrok.

Prechodné obdobie 2026: záznamová povinnosť namiesto zábezpeky

Kľúčová časť inštitútu zábezpeky na daň má nadobudnúť účinnosť až od 1. januára 2027. Na prechodné obdobie od 1. apríla do 31. decembra 2026 preto návrh dáva daňovému úradu náhradný nástroj: ak existuje odôvodnená pochybnosť, či osoba v budúcnosti zaplatí daň (podľa rovnakých kritérií ako pri zábezpeke), môže jej daňový úrad namiesto zábezpeky uložiť povinnosť viesť a predkladať záznamy – napríklad kópie faktúr, zmluvy, prepravné a platobné doklady – najviac na 12 mesiacov. Za nesplnenie tejto povinnosti hrozí pokuta od 5 000 do 50 000 eur. Z časového hľadiska je zavedenie záznamovej povinnosti momentálne otáznе.

Rozšírenie dôvodov na zrušenie registrácie pre daň z úradnej moci

Novela navrhuje rozšíriť okruh dôvodov, pre ktoré môže daňový úrad z vlastnej iniciatívy zrušiť registráciu pre daň. Majú pribudnúť situácie, keď platiteľ:

- opakovane počas 6 mesiacov aj po výzve neoznámil miesto výkonu podnikania (alebo oznámil len miesto určené na doručovanie korešpondencie), respektíve tam nie je zastihnuteľný,
- za 12 po sebe nasledujúcich mesiacov podával „prázdne“ daňové priznania bez zdaniteľných obchodov a odpočítanej dane,
- opakovane počas 6 mesiacov sa nezúčastňuje úkonov správy daní, neposkytuje súčinnosť alebo porušuje povinnosti pri daňovej kontrole,
- opakovane počas 12 mesiacov nesplnil povinnosť podať daňové priznanie, kontrolný alebo súhrnný výkaz,
- opakovane počas 12 mesiacov nezaplatil vlastnú daňovú povinnosť bez povoleného odkladu či splátok,
- počas 24 mesiacov opakovane vystavil alebo si uplatnil odpočet dane na základe fiktívnej faktúry.

Rovnaké dôvody sa budú primerane vzťahovať aj na osoby registrované pre daň podľa § 7 a § 7a. Proti novým dôvodom zrušenia registrácie bude po novom možné podať odvolanie – v prípade osôb registrovaných podľa § 7 a § 7a bude mať toto odvolanie odkladný účinok.

Reverse charge pri IT, reklamných a poradenských službách

Druhý, samostatný návrh novely zákona o DPH reaguje na zvýšené riziko podvodov typu „missing trader“ a karuselových schém pri vybraných službách poskytovaných medzi platiteľmi dane v tuzemsku. Cieľom je odstrániť situácie, keď dodávateľ v reťazci vyfakturuje DPH, inkasuje ju od odberateľa a následne „zmizne“ bez toho, aby ju odviezol štátu, zatiaľ čo odberatelia si medzitým uplatnia odpočet.

Návrh novely zákona o DPH má rozšíriť existujúci mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti –

doteraz uplatňovaný napríklad pri stavebných prácach - na tri okruhy služieb, vymedzené štatistickou klasifikáciou produktov podľa činností (CPA):

- **IT služby** (CPA divízia 62 a trieda 63.11) - napríklad vývoj a úprava softvéru, programovanie, IT konzultácie, správa systémov a infraštruktúry, hosting,
- **reklamné služby** (CPA triedy 73.11, 73.12 a 73.20) - digitálna reklama, mediálne nákupy, správa reklamných kampaní, sprostredkovanie reklamného priestoru a času, prieskum trhu,
- **poradenské služby v oblasti riadenia** (CPA trieda 70.22) - všeobecné podnikateľské, strategické a finančné poradenstvo, projektový manažment, poradenstvo pri optimalizácii procesov.

Tento návrh novely zákona o DPH však nemá stanovenú účinnosť, pričom z hľadiska systému DPH zavedenie tohto rozšírenia lokálneho reverse-charge mechanizmu predstavuje výnimku, ktorá môže byť prijatá až po schválení Rady EÚ. Obe novely majú spoločný cieľ - lepšiu ochranu štátneho rozpočtu pred rizikovými platiteľmi a podvodnými schémami, len každá iným nástrojom. Prvá zavádza zábezpeku na daň, prechodnú záznamovú povinnosť a rozširuje dôvody na zrušenie registrácie pre DPH; druhá presúva povinnosť platiť daň na odberateľa pri vybraných rizikových službách. Firmy, ktoré plánujú (dobrovoľnú) registráciu pre DPH, majú v skupine spoločnosti s daňovými nedoplatkami, majú problémy s plnením formálnych povinností, alebo podnikajú v IT, reklame či poradenstve, by mali obe zmeny sledovať. O ďalšom vývoji oboch návrhov budeme informovať.

*V prípade, že sa domnievate, že sa vašej spoločnosti môže od roku 2026 týkať povinnosť zložiť zábezpeku na daň alebo hroziť zrušenie registrácie pre DPH, naši daňoví odborníci Vám poskytnú **poradenstvo v tejto oblasti**.*

<https://www.accace.sk/navrh-novely-zakona-o-dph>